

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 7/0-01-02/2020-32
Датум: 23.11.2020. године

МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Немањина 22-26
Београд

Министарство рударства и енергетике доставило је Комисији за заштиту конкуренције, путем електронске поште дана 18.11.2020. године, предлог измена Уговора о оснивању Енергетске заједнице, Нацрт протокола о означавању страна и осталим аспектима ажурирања Уговора, као и нацрт процедуралних аката, ради давања мишљења.

Савет Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 22. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 95/13) и члана 19. став 1. тачка 1) Статута Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, број 49/2010) на 30. седници од 23. новембра 2020. године, након разматрања достављеног материјала, даје следеће

М И Ш Љ Е Њ Е

Предлог измена Уговора о оснивању Енергетске заједнице (у даљем тексту: **Уговор**), као и Нацрт протокола о означавању страна и осталим аспектима ажурирања Уговора, нису прихватљиви са аспекта надлежности Комисије за заштиту конкуренције имајући у виду да из садржине достављених докумената произилази да нису уважени предлози и примедбе, које је Комисија достављала Министарству рударства и енергетике (у даљем тексту: **Министарство**) у претходном периоду, а последњи пут електронском поштом, дана 16.11.2020. године.

Када је у питању нацрт процедуралних аката, Комисија за заштиту конкуренције остаје при ставу да се не може изјашњавати док не буде усаглашен текст основног Уговора и посебно, одредби Уговора које представљају правни основ за доношење процедуралних аката, из разлога постојања хијерархије правних аката и различите процедуре за њихово усвајање, предвиђене Уговором.

Образлажући наведени став, а у вези са достављеним предлогом измена Уговора, Комисија указује да исти не садржи допуну члана 18. став 2. Уговора, коју су Комисија за заштиту конкуренције и Комисија за контролу државне помоћи предложиле Министарству, у оквиру заједничког става ове две институције, заузетог у септембру 2019. године. Наведени предлог је предвиђао да се, у одредби члана 18. став 2, након речи: "Any practices contrary to this Article shall be assessed..." дода формулација "**by the competent authority of the Contracting Party**".

Циљ ове допуне јесте да се прецизира надлежност одговарајућих тела Уговорних страна за оцену пракси из члана 18. став 1. Уговора¹ и да се на тај начин, избегне правна несигурност. Подсећамо да, у време потписивања Уговора о оснивању Енергетске заједнице², Комисија за заштиту конкуренције још увек није постојала као самостална и независна институција. Међутим, Комисија је основана 2006. године, на основу Закона о заштити конкуренције из 2005. године³. Тим законом и законом из 2009. године, суштински су транспоноване одредбе чл. 101. и 102. Уговора о функционисању Европске уније, што је потврђено и током процес билатералног скрининга са представницима Европске комисије, као и у годишњим Извештајима Европске комисије о напретку Србије. Поред тога, спровођење правила о заштити конкуренције од стране Комисије у свим секторима економије (не само у сектору енергетике и осталим секторима покривеним Уговором) континуирано прати Европска комисија, кроз извештавање о спровођењу Споразума о стабилизацији и придруживању, који је такође ступио на снагу у периоду након потписивања Уговора о оснивању Енергетске заједнице. Сходно свему наведеном, још једном предлажемо да члан 18. став 2. буде коригован на начин да он укључује предложено измену, односно да гласи:

"Any practices contrary to this Article shall be assessed by the competent authority of the Contracting Party on the basis of criteria arising from the application of the rules of Articles 81, 82 and 87 of the Treaty establishing the European Community (attached in Annex III)."

Наведени предлог измене члана 18. став 2. Уговора битан је и у контексту предлога измене чл. 81, чл. 91. тачка 1(а), чл. 91. тачка 2. став 2, чл. 92. тачка 2, као и чл. 92" тачка 2. Уговора. У вези са истим, Комисија подсећа да нема ништа против јачања система гласања и потребне већине за доношење одлука у оквиру система Енергетске заједнице, али и да је Министарству упутила захтев за појашњење предлога увођења позитивног гласа Европске уније у контексту одлука донетих по основу члана 18. и 19. Уговора, као и нивоа на ком би глас Европске уније био дат, односно вреднован приликом одлучивања.

Када је у питању предлог новог члана 25. тачка 5. став 1, није уважен ни предлог Комисије за корекцију истог, брисањем речи "**and any other evidence**" у првој реченици наведеног става. Подсећамо да је предлог Комисије за брисање наведеног дела одредбе дат из разлога што је предметна формулација преширока и може водити правној несигурности. Поред наведеног, скрећемо пажњу да последња реченица наведеног става, односно формулација: "**that may affect trade between a Contracting Party and a Member State of the European Union**", не одговара контексту одредби које јој претходе. Стога, Комисија предлаже да предложени члан 25. тачка 5. став 1. буде коригован на начин да гласи:

"5. For the decision under paragraphs 3 and 4, the European Union may take into account decisions of the Ministerial Council under Title VII of this Treaty that points to a lack of compliance with

(a) Treaty rules concerning the internal energy market and environment as set out in Title II, Chapters II and III of this Treaty, or

(b) European Union rules on competition as set out in Title II, Chapter IV of this Treaty, in so far as they may be relevant for the provisions referred to in paragraph 1."

¹ Према одредби члана 18. став 1. Уговора, то су рестриктивни споразуми, злоупотреба доминантног положаја и додела државне помоћи који су неспојиви са функционисањем Уговора, у мери у којој утичу на трговину Мрежном енергијом између Уговорних страна.

² Закон о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација, објављен је у „Службеном гласнику РС" број 62 од 19. јула 2006. године.

³ Закон о заштити конкуренције, "Службени гласник Републике Србије", бр. 79/2005.

У вези са предлогом **новог чл. 92' Уговора**, којим се између осталог, уводе казне за непоштовање одлука Министарског савета којима је утврђено неиспуњење обавеза Уговорних страна, укључујући и обавеза које проистичу из одредби о конкуренцији из члана 18. Уговора, Комисија понавља да такво решење није прихватљиво из разлога које смо такође више пута наводили. Наиме, у области заштите конкуренције постоји независно национално тело, које је, између осталог, овлашћено да санкционише понашање учесника на тржишту које није у складу са законом. Такво санкционисање укључује изрицање управних мера, међу којима је и новчани износ мере заштите конкуренције. Увођење могућности изрицања казни од стране другог тела кроз Уговор о оснивању Енергетске заједнице, представљало би пренос овлашћења на друго тело, које није Комисија за заштиту конкуренције, што би било у супротности са позитивним прописима Републике Србије.

Што се тиче Нацрта протокола о означавању страна и осталим аспектима ажурирања Уговора, Комисија подсећа да је путем електронске поште, дана 26.10.2020. године, обавестила Министарство да Нацрт протокола није споран у делу који се тиче ренумерације постојећих чланова Уговора, ради усклађивања са нумерацијом одговарајућег дела правних тековина Европске уније. Међутим, имајући у виду да је у члану 2.(1) Нацрта протокола додата нова формулација која гласи: *"where the Ministerial Council has, in accordance with the Energy Community Treaty, incorporated these pieces of the European Union acquis into the legal order of the Energy Community"*, Комисија је затражила појашњење на чију иницијативу је она унета, шта подразумева, као и који је правни основ за предлагање исте. Имајући у виду да није добијен одговор на упит Комисије, као и чињеницу да Уговор о оснивању Енергетске заједнице не садржи појам или дефиницију правног поретка Енергетске заједнице (већ инкорпорира правни поредак Европске уније), **за Комисију није прихватљиво уношење цитиране формулације у текст овог Протокола.**

Када је у питању нацрт процедуралних аката, Комисија остаје при ставу да се не може изјашњавати док не буде усаглашен текст основног Уговора и посебно, одредби Уговора који представљају правни основ за доношење одређених процедуралних аката, из разлога постојања хијерархије правних аката и различите процедуре за њихово усвајање, предвиђене Уговором. Овом приликом подсећамо на то да је, сходно члану 100. Уговора, за измену Уговора (Наслова од I до VII, где спадају и одредбе о конкуренцији) потребна једногласност свих чланова Министарског савета, а самим тим и свих Уговорних страна. Насупрот томе, чланом 87. Уговора, који упућује на члан 83. Уговора, предвиђено је да је за усвајање процедуралног акта довољна двотрећинска већина чланова Министарског савета, односно Уговорних страна, као и позитиван глас Европске уније. Друго, чланом 86. Уговора прописано је да се процедуралним актом регулишу организациона, буџетска и питања транспарентности Енергетске заједнице. **Из наведених разлога, Комисија указује да је неопходно да текст Уговора буде усаглашен пре него што се приступи преговорима око предлога нових процедуралних аката.**

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић